

מ"ת 64877/06/18 - מדינת ישראל נגד סלמאן סראיעה

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

מ"ת 64877-06-18 מדינת ישראל נ' סראיעה (עציר)
תיק חיצוני: 2230862018

בפני כבוד השופט עמי קובו
המבקשת: מדינת ישראל
נגד
המשיב: סלמאן סראיעה (עציר)

ב"כ המבקשת: עו"ד קרן ענבר

ב"כ המשיב: עו"ד שאדי כבהא

החלטה

רקע

1. בקשה למעצר המשיב עד תום ההליכים בעניינו.

בד בבד עם הבקשה הוגש נגד המשיב כתב אישום אשר מייחס לו עבירות של **חבלה חמורה, לפי סעיף 333 לחוק העונשין, תשל"ז - 1977 (להלן: "החוק"); הפקרה אחרי פגיעה, בתאונה בה נגרמה לאדם חבלה חמורה, לפי סעיף 64א(ג) לפקודת התעבורה [נוסח חדש] התשכ"א - 1961 (להלן: "פקודת התעבורה"); קשירת קשר לעוון, לפי סעיף 244 לחוק; שיבוש מהלכי משפט, לפי סעיף 499(א)(2) לחוק; נהיגה ללא רישיון נהיגה, לפי סעיף 10(א) יחד עם סעיף 62(1) לפקודת התעבורה; נהיגה בזמן פסילה, לפי סעיף 67 לפקודת התעבורה.**

2. על-פי המתואר בעובדות כתב האישום, **המשיב מעולם לא הורשה לנהיגה. ביום 8.5.16 נפסל המשיב על ידי בית המשפט לתעבורה בנוכחותו מקבלה או החזקת רישיון נהיגה למשך 3 שנים.** המשיב הינו בעלים של רכב מסוג סקודה (להלן: "הרכב") מיום 16.10.17. **ממועד הבעלות ועד ליום 19.5.18 נהג המשיב ברכב באופן קבוע.** בתאריך 19.5.18 נהג המשיב ברכב כשהוא יוצא משביל עפר מאולתר ונמוך משמעותית מהכביש אל תוך הכביש בכוונה לפנות שמאלה חרף קו הפרדה אשר אינו מאפשר פניה זו. באותה עת נהג בכביש הנפגע על אופנוע. **המשיב נסע מהשביל לכביש בנסיעה רצופה מבלי לתת זכות קדימה לנפגע תוך שהוא חוסם את נתיב נסיעתו של הנפגע. בשלב זה הנפגע ניסה להימנע מפגיעה ברכב, אך המשיב פגע בעוצמה עם חזית הרכב בצד האופנוע. כתוצאה מהתאונה איבד הנפגע שליטה על האופנוע, סטה לשמאל, ירד לשול הדרך ועלה חזרה לכביש, עד אשר האופנוע נעצר כשהוא זרוק על הכביש והנפגע שרוע לצדו.**

לאחר התאונה המשיך המשיב מספר עשרות מטרים, עצר את רכבו לרגע, הסתכל לעבר האופנוע והנפגע ואז המשיך בנסיעה מבלי לעצור, תוך חציית קו הפרדה, ועזב את המקום ביוזעו כי גרם לתאונה בה נחבל אדם מבלי שהזעיק את כוחות ההצלה.

עמוד 1

כתוצאה מהתאונה סבל הנפגע מחבלת ראש קשה ביותר עם סכנת חיים, פגיעה בחוליה בצוואר, אובדן נפח בריאה שמאלית ושפשופים בגב ובגפיים תחתונות. הנפגע אושפז כשהוא מחובר למכונת הנשמה מחוסר הכרה ונזקק למספר ניתוחים. במועד הגשת כתב האישום הנפגע היה עדיין מאושפז במצב קשה.

בהמשך אותו יום, מסר המשיב את הרכב לבנו עימאד אשר העבירו לאחר בכוונה להכשיל הליך שיפוטי וכן נמלט אל מחוץ לביתו במשך מספר ימים. לאחר קבלת הרכב מסר עימאד את הרכב לשאדי אגרב כדי שימכור את הרכב לפירוק בשטחי הרשות הפלשתינאית וכן בניו של המשיב חתמו על הסכם שיקרי בנוכחות עו"ד, לפיו הרכב נמכר למוראד עשרה ימים עובר לתאונה והכל על פי סיכום עם המשיב.

3. בתיק זה ניתנה החלטה על ידי כבוד השופטת נ' בכור אשר קבעה קיומן של ראיות כאורה. עוד נקבע כי קיימת עילת המעצר. בהמשך לכך נשלח המשיב לקבלת תסקירי שירות מבחן ולאחר מכן עתר ב"כ המשיב להורות על שחרורו של המשיב לחלופה ולחילופין להורות על המשך מעצר בפיקוח אלקטרוני.

תסקירי שירות המבחן

4. על פי תסקיר מיום 19.8.18 המשיב כבן 69 נשוי ואב ל- 15 ילדים משתי נשים. בשנים האחרונות סובל מהידרדרות במצבו הפיזי על רקע אירוע מוחי שעבר לפני כ- 4 שנים. נזקק לסיוע של הסוהרים ומתקשה לנוע בכוחות עצמו. בבית המעצר מתמודד עם קשיים בעיקר על רקע מצבו הפיזי. במהלך רוב שנות ילדותו היה רועה צאן ואינו יודע קרוא וכתוב. **המשיב שלל בעיתיות בתפקודו, התייחס באופן מצומצם לנהיגתו ללא רישיון וטשטש את עברו התעבורתי הקודם. הוא התקשה להעמיק בנסיבות מעצרו ובבעייתיות שבמצבו ולא הצליח לבחון בביקורתיות את הסיכון שבהתנהלותו ושלל נזקקות טיפולית כלשהי. שירות המבחן התרשם ממשיב אשר שב ומעורב בעבירות תעבורה מבלי שמכיר במידת הפגיעה הכרוכה בכך ובהשלכות מעשיו. היה מרוכז בקשייו מבלי שהצליח לגלות אמפטיה לנפגע.** עוד התרשם שירות המבחן כי בני משפחתו אינם מהווים מסגרת תומכת ומציבת גבול עבורו ומשך התרשם שירות המבחן **מרמת סיכון בינונית.** שירות המבחן בחן שניים מבניו וכן בן משפחה נוסף. לכל השלושה עבר פלילי והם התייחסו באופן קונקרטי ושטחי להתנהגותו הבעייתית. לאורך השנים התקשו לקדם שינוי בהתנהגותו ונראה כי גם כיום הם יתקשו להציב עבורו גבול ברור ולדווח במקרה של הפרה. לאור זאת לא בא שירות המבחן בהמלצה לשחרורו של המשיב.

מתסקיר מעצר מיום 27.8.18 עלה כי לא הוצעו לשירות המבחן פרטים של מפקחים נוספים לשם יצירת קשר עם.

5. מתסקיר מעצר משלים מיום 2.9.18 עולה כי שירות המבחן נפגש עם רעייתו של המשיב, אשר נעדרת עבר פלילי. שירות המבחן התרשם כי התייחסותה הייתה שטחית וקונקרטית וכי בעבר הייתה מודעת לנהיגתו ללא רישיון נהיגה ונמנעה מלהציב לו גבול כתוצאה מחלוקת תפקידים המקובלת ביניהם. עוד נבדקה בתו של המשיב אשר התקשתה להתייחס בביקורתיות לאופן התנהלותו והייתה ממוקדת בכך שאינה מודעת לאופן שבו הוא מתנהל ביום יום. על אף זאת העריכה שיש ביכולה להציב למשיב גבולות, דבר אשר נובע להערכת שירות המבחן מדאגתו אליו בשל גילו. כמו כן נבדק אחיינו של המשיב, אשר היה ער לנהיגתו של המשיב ללא רישיון נהיגה וכי לא ערך מאמצים למנוע זאת ואף לא

היה ער לחומרת מעשיו. עוד נבדקה גיסתו המתגוררת עם בעלה, אחיו של המשיב, אשר לא הייתה מודעת למעשיו וכי היכרותה עמו היא חלקית. שירות המבחן התרשם כי היא היחידה שהצליחה להתייחס לחומרת המיוחס לו ולחשיבותו שילובו בטיפול, אך לצד זאת היכרותה עמו חלקית ולא תוכל להוות עבורו דמות סמכות מציבת גבול.

מלבד גיסתו של המשיב, התרשם שירות המבחן כי שאר המפקחים המוצעים התקשו להתייחס באופן ביקורתי ומעמיק למיוחס לו ולמשמעויות התנהלותו על אורחות חייו, ולא הצליחו להכיר בסיכון שבמצבו ובחלקיו המכשילים. נוכח האמור התרשם שירות המבחן כי **המפקחים המוצעים יתקשו להציב עבורו גבול ברור ולדווח במקרה של הפרה, ולאור רמת הסיכון במצבו של המשיב, לא בא שירות המבחן בהמלצה לשחרורו.**

טיעוני הצדדים

6. לטענת ב"כ המשיב, עו"ד שאדי כבהא, אין המסוכנות בתיק דנן אפשרי על ידי מניעת שימוש ברכב שכן כל מסוכנותו של המשיב נובעת מהשימוש ברכב. המשיב נעדר עבר פלילי. מדובר באדם בן 70 שאין לו הרשעות פליליות כלל, ויש לו עבר תעבורתי שכולל מאסר על תנאי בן 10 חודשים. הוא נהג בכל שנותיו 4 פעמים. אם יוכל בית המשפט למנוע ממנו מלנהוג הרי שאין מסוכנות. המשיב עבר אירוע מוחי, הוא חולה מאוד וסובל במעצר. שירות המבחן פסל את כל המפקחים כי הם לא מכירים במסוכנות הנובעת ממנו, אבל לא מדובר באדם מסוכן ולא מדובר באנשים שאינם מכירים או אינם יודעים מה הוא עשה וממה צריך להיזהר. נקבעה רמת מסוכנות בינונית ולא גבוהה. לפיכך ניתן לשקול מעצר בפיקוח אלקטרוני יחד עם פיקוח של המפקחים ובכך לאיין את המסוכנות. המשיב עצור כבר כמעט ארבעה חודשים. עבירת השיבוש על פי החלטת הראיות לכאורה מיוחסת יותר לבנים שלו מאשר אליו.

7. לטענת ב"כ המבקשת, עו"ד קרן ענבר, לא ניתן לאיין את המסוכנות של המשיב. המשיב מתעלם מהפסילה, מתעלם מהעובדה שריצה מאסר בפועל ושמרחף מאסר על תנאי מעל לראשו ושב ונוהג ברכב ומסכן כל אדם שנמצא על הכביש. מדובר במסוכנות שהרסה חיים של אדם שנחבל בצורה קשה ועד היום לא השתקם. לפיכך מדובר במסוכנות רבה. ניסיון העבר והרשעותיו הקודמות מלמדים כי אין דרך למגר את המסוכנות הזו מלבד הרחקתו מהציבור. שירות המבחן התרשם כי לא ניתן לתת בו אמון. גילו ומצבו הרפואי היו זהים גם במועד ביצוע העבירות ולא היה בכך כדי להניא את המשיב ממעשיו. כמו כן יש לשקול את שיבוש הליכי המשפט שנעשה בתיק זה שהינו מתוחכם ומחושב.

דין ומסקנות

8. לאחר שבחנתי את טיעוני הצדדים, עיינתי בתסקירי שירות המבחן, ושמעתי את המפקחים המוצעים, **שוכנעתי כי בשלב זה לא קיימת אפשרות להורות על שחרורו של המשיב לחלופת מעצר ואף לא ניתן להורות על המשך מעצרו בפיקוח אלקטרוני.**

9. סעיף 21 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה-מעצרים) תשנ"ו 1996 (להלן: "חוק המעצרים"), קובע כי בית המשפט יורה על מעצרו של נאשם עד לתום ההליכים במשפטו, בהתקיים שלושה תנאים מצטברים: קיומן של ראיות לכאורה להוכחת האשמה; קיומה של עילת מעצר; והיעדר חלופה שניתן באמצעותה להשיג את מטרת המעצר, אשר פגיעתה בנאשם פחותה (ראו בש"פ 4225/17 אבו רמוז נ' מדינת ישראל (6.6.17); בש"פ 6431/14 פקין נ' מדינת ישראל

((22.10.14)).

10. במקרה דנן ניתנה החלטה בדבר קיומן של ראיות לכאורה.

בנוסף, קמות עילות למעצרו של המשיב עד לתום ההליכים במשפטו, של מסוכנות, לפי סעיף 21(א)(1)(ב) לחוק המעצרים וכן של חשש לשיבוש מהלכי משפט לפי סעיף 21(א)(1)(א) לחוק המעצרים. על פי המתואר בכתב אישום, המשיב לכאורה נהג ללא רישיון נהיגה, כשהוא בפסילה, גרם לתאונה שבה אדם נחבל חבלה חמורה, ולאחר מכן נמלט ממקום התאונה מבלי להושיט לנפגע עזרה או להזעיק את כוחות ההצעה, וכך הפקיר את אותו אדם. בהמשך פעל באמצעות בניו במטרה לטשטש את הראיות ולשבש את הליכי החקירה וכן נמלט מביתו למספר ימים. בנסיבות אלה, קיימת עילת מעצר של מסוכנות לציבור, וכן קיימות עילות מעצר של חשש לשיבוש הליכי משפט, וחשש להימלטות מאימת הדין.

11. הלכה פסוקה היא כי שקילת האפשרות לשחרור המשיב לחלופת מעצר, טעונה בחינה דו שלבית. תחילה, יש לבחון האם ניתן, ברמה העקרונית, להשיג את מטרת המעצר באמצעות חלופה כלשהי, והאם ניתן לאיין באופן כללי את מסוכנות המשיב. רק כאשר התשובה לשאלה זו חיובית, יש להידרש לבחינת התאמתה של חלופת המעצר הפרטנית, שהוצעה על ידי המשיב, במקרה הקונקרטי (בש"פ 9888/16 קוגמן נ' מדינת ישראל (3.1.17); בש"פ 10037/16 מדינת ישראל נגד עבאס (23.12.16); בש"פ 9901/16 מדינת ישראל נ' פלוני (20.12.16)).

ככל שקיימת חלופה כזו, בית המשפט יבחן את החלופות הקונקרטיות המוצעות בעניינו של המשיב ואת מידת התאמתן להשגת התכלית של הפחתת המסוכנות והחשש מפני שיבוש ההליך (ראו בש"פ 5285/15 מדינת ישראל נ' פלוני (10.8.15); בש"פ 4327/15 פלוני נ' מדינת ישראל (25.6.15)).

12. אמנם בענייני תעבורה גרידא לרוב נוטה בית המשפט להורות על שחרור לחלופת מעצר ולא מעצר עד תום ההליכים, ואולם גם במקרים מסוג זה יש לבחון את מסוכנותו של המשיב הקונקרטי, תוך שיש לזכור את גודל הסכנה שמהווה מי שנוהג ללא רישיון נהיגה או נוהג כשרשיונו נפסל עבור נהגים אחרים שהוא נקרה בדרכם (ראו בש"פ 2173/12 אל גיני נ' מדינת ישראל, (22.3.12)). במקרה דנן, מדובר באירוע אשר חורג מגדר ענייני תעבורה גרידא.

13. במקרה דנן, מדובר במי אשר מעולם לא הוציא רישיון נהיגה ומעולם לא הורשה לנהוג. חרף זאת הורשע בעבר ארבע פעמים בנהיגה ללא רישיון, נידון לעונשי פסילה, מאסרים על תנאי ואף ריצה מאסר בפועל. כמו כן, תלוי ועומד נגדו מאסר על תנאי בר הפעלה של 10 חודשים. אף על פי כן, לא היה בכל אלו כדי להרתיעו או כדי למנוע ממנו מלשוב ולעלות חזרה על הכביש. כך, על פי המיוחס למשיב בכתב האישום בין התאריכים 16.10.17 ל- 19.5.18 המשיך המשיב לנהוג ברכבו באופן קבוע, ואין המדובר בנהיגה חד פעמית. ביום התאונה נהג המשיב בניגוד לכללי התנועה לא נקט בכללי הזהירות, פנה שמאלה בניגוד להסדרי התנועה במקום, תוך שהוא חוצה קו הפרדה, נסע נסיעה רצופה, נמנע מלתת זכות קדימה לנפגע תוך שהוא חוסם את נתיב הנסיעה שלו וגרם לתאונה הקשה, ממנה הנפגע טרם השתקם.

המשיב הוסיף חטא על פשע שעה שלאחר התאונה המשיך בנסיעתו מספר עשרות מטרים, עצר רכבו לרגע, הסתכל לעבר האופנוע והנפגע ואז המשיך בנסיעה מבלי לעצור, תוך חציית קו הפרדה, ועזב לכאורה את המקום שעה שהוא יודע כי גרם לתאונה בה נחבל אדם ומבלי שהזעיק את כוחות ההצלה. בהמשך פנה לכאורה לבניו במטרה לנסות ולשבש את הליכי החקירה נגדו באמצעות העברת הרכב לשטחי איז"ש וכן יצירת הסכם

שיקרי לפיו הרכב לא היה בבעלותו בזמן התאונה.

14. סבורני כי התנהלות לכאורית זו של המשיב מלמדת על מסוכנותו ועל הקושי הרב לתת בו אמון, זאת על אף שאין לחובתו הרשעות פליליות (במבחן מהרשעות תעבורה). כידוע, כדי להורות על שחרור ממעצר של אדם אשר נשקפת ממנו מסוכנות, יש לתת בו אמון במידה הדרושה לשם שחרורו לחלופת מעצר. במקרה דנן, המסוכנות הינה בעיקרה בחשש שהמשיב ישוב וינהג ברכב, ואולם לנוכח הנהיגה לכאורה בזמן פסילה וכאשר מאסר על תנאי מרחף מעל ראשו של המשיב, ביחד עם ההימלטות והשיבוש, קיים קושי רב לתת אמון במשיב וקיים חשש מבוסס כי המשיב לא יכבד את תנאי השחרור ולא יקפיד בהם (בש"פ 10011/16 **יאסין נ' מדינת ישראל** (10.1.17); בש"פ 7957/17 **אבו קטיפאן נ' מדינת ישראל** (7.11.17)).

15. גם להתרשמות שירות המבחן מדובר במשיב אשר שב ומעורב בעבירות תעבורה מבלי שמכיר במידת הפגיעה הכרוכה בכך ובהשלכות מעשיו. מהתסקירים עולה כי המשיב שלל בעיתיות בתפקודו, התייחס באופן מצומצם לנהיגתו מבלי שמעולם הוציא רישיון נהיגה ובפסילה, טשטש את עברו התעבורתי הקודם ולא הצליח לבחון בביקורתיות את הסיכון שבהתנהלותו ואף שלל נזקקות טיפולית כלשהי. המשיב אף לא הצליח לגלות אמפטיה לנפגע, ומשכך התרשם שירות המבחן **מרמת סיכון בינונית**.

16. סבורני כי בנסיבות המתוארות ונוכח התרשמות שירות המבחן, אמנם אין המדובר במקרה שבו שום חלופה לא תסכון, ואולם נדרשת חלופה ראויה אשר יהיה בה די כדי לאיין את המסוכנות המשמעותית ואת החשש לשיבוש הליכי משפט ולהימלטות.

17. בכל הנוגע לחלופת המעצר המוצעת, התרשם שירות המבחן כי המפקחים המוצעים אשר נבחנו על ידו בשני התסקירים, אינם מהווים מסגרת מציבת גבול עבורו. חלקם בעלי עבר פלילי, רובם ידעו על התנהלותו לאורך השנים ולא ניסו או לא יכלו למנוע אותה, כולם התקשו לקדם שינוי בהתנהגותו ונראה כי גם כיום הם יתקשו להציב עבורו גבול ברור ולדווח במקרה של הפרה. רובם אף לא הבינו עד תום את החומרה וההשלכות של התנהגות המשיב. נוכח זאת לא בא שירות המבחן בהמלצה להורות על שחרורו של המשיב לחלופה.

18. לאחר שממתי את המפקחים המוצעים, אני תמים דעים עם שירות המבחן. כמו שירות המבחן התרשמתי כי זולת מפקחת אחת, גב' בוסנייה הייב, כל המפקחים אינם מתאימים לתפקיד הפיקוח. מובן הדבר כי לא ניתן להסתפק במפקחת יחידה, ואין בחלופה המוצעת כדי להפחית את המסוכנות ואת החשש לשיבוש לרמה הנדרשת כדי להורות על שחרור לחלופת מעצר. בנסיבות אלה, לא ניתן להורות על שחרורו של המשיב בתנאים מגבילים.

19. בנוסף, איני סבור כי ניתן לאיין או להפחית את המסוכנות אף באמצעות מעצר בפיקוח אלקטרוני, לאור עברו התעבורתי של המשיב אשר כולל אף ריצוי עונש מאסר בפועל בגין עבירות דומות, לאור חולשת מערך הפיקוח המוצע, ולאור התרשמות שירות המבחן והעדר המלצה חיובית.

בהקשר זה נתתי דעתי אף לכלל לפיו על אף שבית המשפט אינו כבול להמלצת שירות המבחן, הרי שכדי לסטות מהמלצה שלילית של שירות המבחן נדרשים נימוקים כבדי משקל (בש"פ 9589/17 **מדינת ישראל נ' אבראמים** (11.12.17)). במקרה דנן, איני סבור כי קיימים טעמים אשר מצדיקים חריגה מהמלצת שירות המבחן, בפרט כאשר התרשמתי מהמפקחים המוצעים באופן דומה להתרשמותו של שירות המבחן.

20. בנסיבות אלה, ובאיזון בין השיקולים השונים, סבורני כי בשלב זה יש להורות על מעצרו של המשיב עד תום ההליכים בעניינו. ככל שיוכל בעתיד המשיב להציע חלופה שונה והדוקה יותר יוכל לפנות בבקשה לעיון חוזר בהתאם לתנאים הקבועים בחוק.

סוף דבר

21. אשר על-כן, אני מורה על מעצרו של המשיב עד תום ההליכים בעניינו.
מזכירות בית-המשפט תמציא העתק ההחלטה לשירות המבחן.

ניתנה היום, כ"ח תשרי תשע"ט, 07 אוקטובר 2018, בנוכחות
הצדדים.